

Интервю на Черкаския и Каневски митрополит Теодосий за информационната агенция Romfea



*Митрополит Теодосий Черкаски и Каневски (Украинска православна църква) даде ексклузивно интервю за църковната информационна агенция **Romfea.gr**. Беседата се състоя няколко дни след побоя над украинския архиерей, извършен от последователите на т. нар. «Православна църква на Украйна» по време на насилственото **заграбване на катедралата «Св. Архангел Михаил» в гр. Черкаси.***

- Ваше Високопреосвещенство, не мога преди всичко да не Ви запitam за здравословното Ви състояние след като привържениците на «Православната църква на Украйна» Ви нанесоха жесток побой...

- Уважаеми г-н Полигени, благодаря Ви за Вашия въпрос. Сега вече съм доста по-добре. В началото, след като получих сътресение на мозъка и изгаряния по очите и кожата, аз известно време бях прикован към леглото по нареждане на лекарите. Но сега, слава Богу, аз практически

изцяло се възстанових. Благодаря на Бога, че тогава, на този ден, аз се отървах само със сътресение на мозъка. Защото по мнение на познати криминалисти, които проучиха видеозаписа от нападението, ударът с палка, който представителят на «ПЦУ» стовари върху главата ми, е целял преднамерено убийство. Само яката монашеска камилавка е смекчила удара и аз се отървах сравнително леко.

- Кажете как приехте и преживяхте тези трагични събития в катедралата “Св. Архангел Михаил”? Как изобщо през 2024 г. се стигна дотам, че пред очите ни един православен митрополит става жертва на жесток побой?

- Ще Ви кажа напълно откровено, г-н Полигени, че ние и до днес не можем да проумеем докрай какво се случва. Все ни се струва, че такива неща не могат да се случат в съвременния свят, през XXI век... И то от ръцете на хора, наричащи се християни. Но ето че те се случиха. Проблемът дори не е в тоталното нарушаване на конституционните права на нашите вярващи – граждани на Украйна. И дори не в бруталното погазване на неприкосновеността на частната собственост. Та нали и досега катедралата в Черкаси (най-големия православен храм в Украйна), и комплексът сгради на епархийското управление с всичко, което има в тях, са частна собственост на нашата епархия като юридическо лице със съответните имуществени документи. Също и за земята под нашите църковни сгради ние си имаме нотариален акт. Но проблемът не е дори в това.

Най-много ни потресе и ни ужаси онази злоба и омраза, онова безчовечие, с която представителите на «Православната църква на Украйна» биеха не само мен, но и нашите свещеници, монахини и миряни. Със зверски крясъци хората от ПЦУ трошаха ръцете, краката, ребрата на вярващите, хвърляха ги на земята и им нанасяха удари с крака, с отломки от стасидии и дори с църковни хоругви. Те избиваха зъбите на свещениците и стреляха по вярващите с травматично оръжие направо в Божия храм, тровеха ги със сълзотворен газ под съпровод на мръсни псувни и кощунствени викове. Всичко това е фиксирано от камерите за видеонаблюдение. Тези събития хвърлиха в шок и ужас не само жителите на Черкаси, но и множество хора в Украйна и по целия свят.

Целия този погром организираха и проведоха тъй наречените «духовници» на «Православната църква на Украйна». А техният ръководител в Черкаси «митрополит» Иван Яременко веднага след силовото заграбване позираше публично в моя кабинет и разграбваше собственооръчно моята библиотека. Правеше го, без да се срамува, и качи след това видеозаписа в интернет. Сега този Яременко «служи» в заграбения храм, използвайки богослужебните одежди на нашите свещеници и моя личен жезъл, дикирий и трикирий, църковната ни утвар.

Така че ПЦУ за пореден път показва своето лице на целия свят. В него няма дори намек за

християнство, нито пък за Православие.

- Каква е днес църковната ситуация в Украйна?

- Ситуацията е много тежка, г-н Полигени. Използвайки специалните служби, а също и сервилната «ПЦУ», днешната власт провежда истински гонения срещу Украинската православна църква.

Те са същите като гоненията по съветско време. Бият и арестуват свещениците, отнемат храмовете в полза на ПЦУ, след което в повечето случаи вече никой не ходи в тях. Преследват вярващите по месторабота, тормозят децата им в училище. Разрушиха някои храмове на нашата църква (в Киев, Ивано-Франковск и Львов), а други са заплашени от разрушаване.

Всичко това се върши с одобрението и прякото участие на ПЦУ, която като сервилен съюзник и ортак на властта е бенефициент на гоненията срещу нашата църква. Ситуацията практически стопроцентово повтаря събитията отпреди един век, когато «Червената църква» на обновленците по нареждане на болшевишката власт е помагала на комунистите да унищожават историческата Православна църква.

Ето в какви условия живеем ние в Украйна, г-н Полигени. При това не във всички региони ситуацията е еднаква: някъде е по-добре, някъде е по-зле.

- Добре де, в крайна сметка имаше ли някаква полза от това, че Фенер предостави автокефалия на ПЦУ?

- За никаква полза не може и дума да става, такава няма. Има само колосална вреда. Томосът от 2019 г. донесе на Украйна море от сълзи, мъки, кръв и страдания на вярващите хора.

С едно драсване на перото в оградата на световното Православие беше вкарано истинско чудовище, нямащо почти нищо общо с християнството – само една външна обвивка, външна форма. Може би това звучи грубо, но след погрома в Черкаси аз имам моралното право да наричам нещата с техните имена. Това чудовище сега се опитва да унищожи историческата Православна църква в нашата страна. То е зло и безпощадно, то използва всички инструменти на държавната машина, без да се гнуса от нищо.

Но най-страшното, г-н Полигени, е, че при това то се крие зад църковни одежди и зад томоса за автокефалия от 2019 г.! Този ужас не бива да се подминава с безразличие, та нали това е истинска духовна инфекция! След като си свърши работата в Украйна, чудовището ще започне да

разрушава цялото ни православно семейство, – цялата система на световното Православие. И този процес вече е започнал. Не бива да допускаме това, та нали всички ние, православните архиереи по света, сме отговорни пред Бога за историческата съдба на Светата Православна Църква!

- Какво бихте казали на онези предстоятели и архиереи на Православните църкви, които не са преживели това, което вие сега търпите в Украйна?

- Като знам, че стотици хиляди православни християни от целия свят, а сред тях и предстоятели на поместните Православни църкви, архиереи, духовници, монаси и миряни четат агенцията за църковни новини Romfea.gr, аз с болка ще изкажа моето смирено мнение за ситуацията, която се е създала днес в Украйна и в световното Православие, а също и за пътищата за възможното ѝ преодоляване.

Обръщам се към Светейшия патриарх Константинополски Вартоломей и моля Негово Светейшество да приеме думите ми без горчивина и обида. В никакъв случай не искам да проявя неуважение към Вашия висок сан и авторитет в православия свят. Моля Ви да приемете моите думи, както някога Божият човек Валаам е приел думите, изречени с устата на една неразумна ослица.

Ваше Светейшество, за голямо съжаление стана тъй, че Вие направихте голяма грешка в Украйна!

Вие сгрешихте в своите решения, както може да сгреша всеки човек, дори ако той е дарен от Бога с висок сан и богат опит. Плодовете на тези грешки жънем днес не само ние, православните християни от Украйна. Жъне ги целият православен свят, който е сега на прага на разкол, подобен на разкола от 1054 г. Украинските схизматици в никакъв случай не трябваше да се допускат в църковната ограда без покаяние и последващи законни хиротонии. Абсолютно ясно е, че голяма част от православните архиереи по света никога, нито сега, нито в бъдеще, няма да приемат тези хора и техните последователи в качеството на законни епископи. Ако някой не разбира това, значи той сериозно се заблуждава!

Също фатална грешка беше опитът Ви да разкъсате единното духовно тяло на църквата, възхождаща към Покръстването от времето на св. княз Владимир, тоест Руската православна църква, формално «анулирайки» документи с 300-годишна давност. Хартията е мъртва и бездушна, тя ще изтърпи всичко. А тялото на Църквата е живо, и когато се опитват да го разкъсат, потича кръв.

И ето че сега всички ние сме принудени да решаваме някак тези болезнени проблеми. И ще ги решава именно нашето поколение, защото не бива да оставяме тази тежка задача за потомците. Защото колкото повече се затвърди това болезнено статукво, толкова по-нерешим ще стане този Гордиев възел в Православието.

Епицентърът на общоправославния църковен конфликт се намира в момента в Украйна. Днес тук не само се водят бойни действия, но са разгърнати и кървави гонения срещу църквата. Затова проблемът не може да намери адекватно решение преди да са свършили тези трагични събития. Едва след края на войната в Украйна, след освобождението на нашата църква от гнета на държавните репресии епископите, духовенството и монасите на Украйна ще могат свободно да изкажат мнението си и да изразят позицията си относно каноничните въпроси на живота на църквата в Украйна.

А днес само за един израз на несъгласие, само за едно споменаване на духовното и историческо родство на вярващите украинци с Руската православна църква можеш да загубиш не само църковното си имущество, но и свободата, здравето, а понякога и живота си. В тези условия на тотални репресии опитът за решаване на църковната дилема в Украйна би бил равносилен на мародерство по време на война. Което собствено се и върши в момента.

Не е изключено, че за решаването на един такъв мъчен и болезнен проблем, какъвто е схизматичната «Православна църква на Украйна», ще е необходимо братското мнение на другите поместни Православни църкви – или под формата на едно общо съвещание на всички общопризнати поместни Православни църкви, или дори на Всеправославен Събор, чийто регламент задължително трябва да съответства на регламента на светите Събори от древността.

Принципно важно е на това съвещание или Събор от самото начало да бъде изключено присъствието на църковни групи, чиято апостолска приемственост не се признава дори само от една от общопризнатите поместни Православни църкви. Освен това всички решения трябва да се вземат изключително в рамките на светите канони и правила на Светата Православна Църква и с уважение към исторически сложилите се територии на поместните Православни църкви.

Днес, при вече съществуващите неблагоприятни обстоятелства, най-безболезненият и приемлив път към прекратяване на каноничния раздор между църквите би могъл да се осъществи, ако Ваше Светейшество временно преустанови действието на издадения от Вас томос за ПЦУ, а също и ако се наложи всеобщ мораториум върху съвместното служение и връзките на православното духовенство с тази религиозна група. Това не само би премахнало напрежението между поместните църкви, но би помогнало на всички нас да се завърнем към евхаристийно общение помежду си – основата на мира и единомислието между нас. По този начин би била предотвратена

по-нататъшната ескалация на разкола в световното Православие, а гоненията срещу християните в днешна Украйна биха били поне донякъде затруднени.

Това е във Ваша власт и по силите Ви, Ваше Светейшество.

При това самият проблем с ПЦУ и всичко, свързано с този проблем, би могъл да се реши само след края на войната в Украйна въз основа на каноничните правила на Светата Православна Църква, както вече казахме по-горе.

В рамките на това интервю бих искал да се обърна към православните архиереи от различни страни: искам да ви благодаря за вашите молитви и думи на подкрепа, които изказахте на смиреното черкасско паство и лично на мен след трагичните събития от 17 октомври.

Такива думи на подкрепа и утеха от всички краища на православния свят имаше много.

Всяка ваша подкрепа, било публична, било в лична кореспонденция и телефонни разговори, е изключително ценна за нас! Именно чрез тази ваша подкрепа Господ ми даде по очевиден начин да усетя Съборността и всеобщността на нашата Света Православна Църква по целия свят! От своя страна аз ви моля, светители Христови, от името на целия страдащ православен народ на Украйна: не забравяйте да споменавате в молитвите си нашата църква! Ние тук не губим надежда, че по застъпничеството на Пресвета Богородица нашите вярващи ще могат да преминат достойно през това мъчително изпитание в техния живот.

- Накрая, Ваше Високопреосвещенство, бих искал да Ви попитам: на какъв етап е наказателното преследване срещу Вас?

- Към този момент срещу мен са заведени пет наказателни дела, четири съдебни процеса текат в различни съдилища на градовете Черкаси и Киев.

Всички тези преследвания, скъпи г-н Полигени, са предприети срещу мен заради мои вербални изказвания в защита на Украинската православна църква, в това число и в официални интервюта, излъчени по общонационалните телевизионни канали на Украйна през последните десет години.

В тези процеси всички уж «потърпевши» от мен са «клирици» на ПЦУ, които писаха и пишат срещу мен доноси до украинската Държавна сигурност (СБУ). След заграбванията на храмовете в моята епархия именно тези доносчици, «клирици» на ПЦУ, се превръщат в нови «собственици» на заграбените храмове. Този «механизъм» работи с помощта на спецслужбите и местните власти.

Намирам се под домашен арест вече около две години, повечето от които бях под денонощен арест, а сега – под нощен арест. Три пъти СБУ се опитваше да ме тури под стража и да ме изпрати в следствен изолатор, но, за щастие, съдилищата не позволиха това, като ме оставиха под домашен арест.

Към този момент крайт на тези съдебни разследвания не се вижда. Но аз вярвам, че Господ допуска всичко това за полза на моята душа.

Слава Богу за всичко!

Източник: <https://mospat.ru/bg/news/92577/>